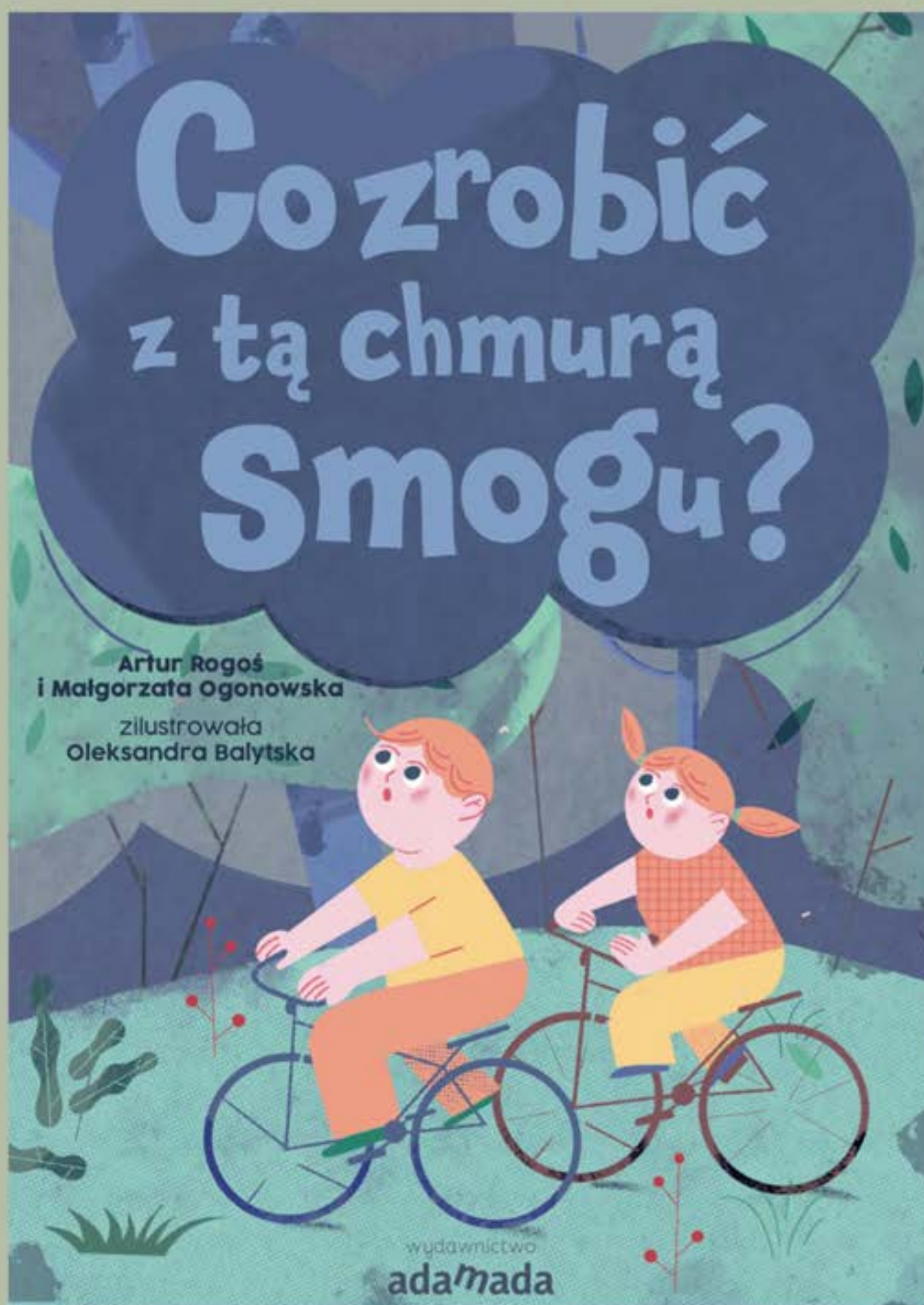

PROJEKTY KSIĄŻEK

"Co zrobić z tą chmurą smogu?" to jest książka dla mniejszych i większych dzieci, choć powinni ją przeczytać także dorośli. Nigdy nie jest za wcześnie ani za późno, by zastanowić się, dlaczego powietrze, którym oddychamy, jest tak zanieczyszczone. I czy możemy z tym coś zrobić? Pewnie! W książce znajdziesz kilka sposobów na zmniejszenie poziomu smogu.

Autor: Małgorzata Ogonowska, Artur Rogoś

Ilustracje: Oleksandra Balytska

CZYM DZISIAJ ODDYCHAMY?

Gościem naszej audycji radiowej jest doktor Nadzieja Zielonka, z którą porozmawiamy o smogu. Dzień dobry, pani doktor! Czym dzisiaj oddychamy?

Jesień i zima w naszym kraju to sezon grzewczy. W tej porze roku powietrze bywa szczególnie złej jakości, bo ogrzewając domy, często robimy to węglem i drewnem. A to powoduje, że w powietrzu znajduje się bardzo dużo zanieczyszczeń: szkodliwe dla zdrowia cząstki pyłu PM10 czy PM2,5, a także benzo(a)piren i dwutlenek azotu.

Czy powinniśmy ogłosić alarm smogowy?

Zdecydowanie tak. Z najnowszych raportów wynika, że Polska jest jednym z najbardziej zanieczyszczonych krajów w Europie. W tej niechlubnej czołówce znajdują się również Włochy i Czechy.

POWIETRZEM! CZY TO NIE OCZYWIŚCIE?

Ale przypadek! W drodze do szkoły słyszeliśmy w radiu audycję o smogu, a na zajęciach z przyrody pojawił się gość z Alarmu Smogowego.

Spytał, czy wiemy, czym oddychamy. Odpowiedź wydawała się taka prosta, że wszyscy się przekrzykiwali: „Powietrzem! Powietrzem! Powietrzem przecież!”.

Oczywiście mieliśmy rację, ale nasz gość dodał, że powietrze bywa bardzo zanieczyszczone. I że to duży problem, bo smog ma wielki wpływ na nasze zdrowie. A potem wytłumaczył nam, co to jest ten smog...

CO TO JEST SMOG?

Smog to połączenie dymu, który powstaje ze spalania węgla i drewna, z mgłą. Znajdują się w nim różne substancje szkodliwe dla ludzi, zwierząt i roślin.

Cząstki pyłów tworzących smog są tak małe, że nie można ich zobaczyć gołym okiem, i dostają się do naszych organizmów.

Jeżeli stężenie szkodliwych substancji jest bardzo wysokie, czyli w powietrzu znajduje się ich bardzo dużo, to można mieć na przykład trudności z oddychaniem albo mogą szczypać oczy. W takiej sytuacji lepiej nie wychodzić na zewnątrz.

TO WIDAĆ I CZUĆ

Całą drogę powrotną ze szkoły rozmawialiśmy o smogu. Nie mieliśmy dobrych humorów, tylko ponuro. Wokół też było ponuro. Niby to normalne... Jest zima, więc musi być zimno i burz.

Bo śnieżna zima nie trafia się często. Największy śnieg widzieliśmy w górach, w Austrii. A u nas to już bardzo dawno temu, w dodatku krótko. No i trochę ostatnio. Jak jest mróz i śnieg, to od razu robi się weselej.

Choć nie zawsze, bo wtedy często na dworze śmierdzi i ciężko oddychać. Już wiemy, że to może być smog. A w pochmurne dni, zwłaszcza bez wiatru, przez smog na dworze robi się jeszcze bardziej ponuro.

PROBLEM NA KÓŁKACH

Transport odpowiada za niemal 40% emisji tlenków azotu i 10% PM2,5. Niektóre europejskie miasta wprowadzają ograniczenia w poruszaniu się samochodami. Ważne, żeby ludzie mieli inne możliwości podróżowania niż własne auto i chętnie korzystali z komunikacji publicznej.

ROZWIĄZANIE NA KÓŁKACH

Lubię jeździć autobusami i tramwajami. Najbardziej tramwajami, bo nie stoją w korkach. W drodze obserwuję ludzi, zastanawiam się, dokąd jadą, gdzie pracują, gdzie się uczą, co czytają. Czasem bywa tłoczno. I to nie jest przyjemne. Może tramwaje i autobusy jeżdżą zbyt rzadko? Ostatnio zastanawiam się, jak radzą sobie ludzie w miejscach, gdzie nie ma autobusów i tramwajów. Czy wszędzie muszą jeździć samochodem?

JAK SIĘ CHRONIĆ PRZED SMOGIEM?

Kontroluj poziom smogu: zainstaluj aplikację w telefonie, śledź komunikaty w mediach i ogłoszenia z lokalnych stacji pomiarowych.

Noś maseczkę z filtrem (N95 lub N99), jeśli poziom smogu jest wysoki.

Poproś o pomoc i rozsług dorosłych. Może mama porozmawia z wujkiem, żeby nie palił śmieci w piecu?

Ogranicz spacer i aktywność fizyczną na dworze, jeśli powietrze jest bardzo zanieczyszczone.

Zrezygnuj z otwierania okien w dni, kiedy w powietrzu jest z wysokie stężenie pyłów.

CZY BATMAN TEŻ NOSIŁBY MASECZKĘ?

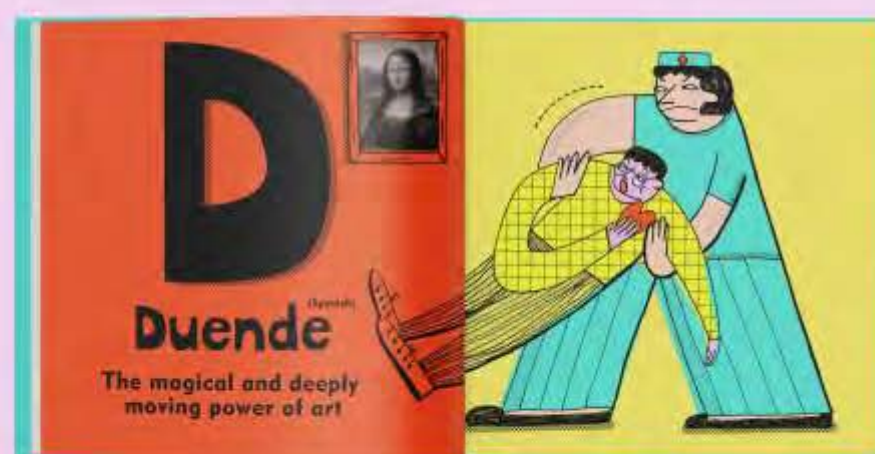
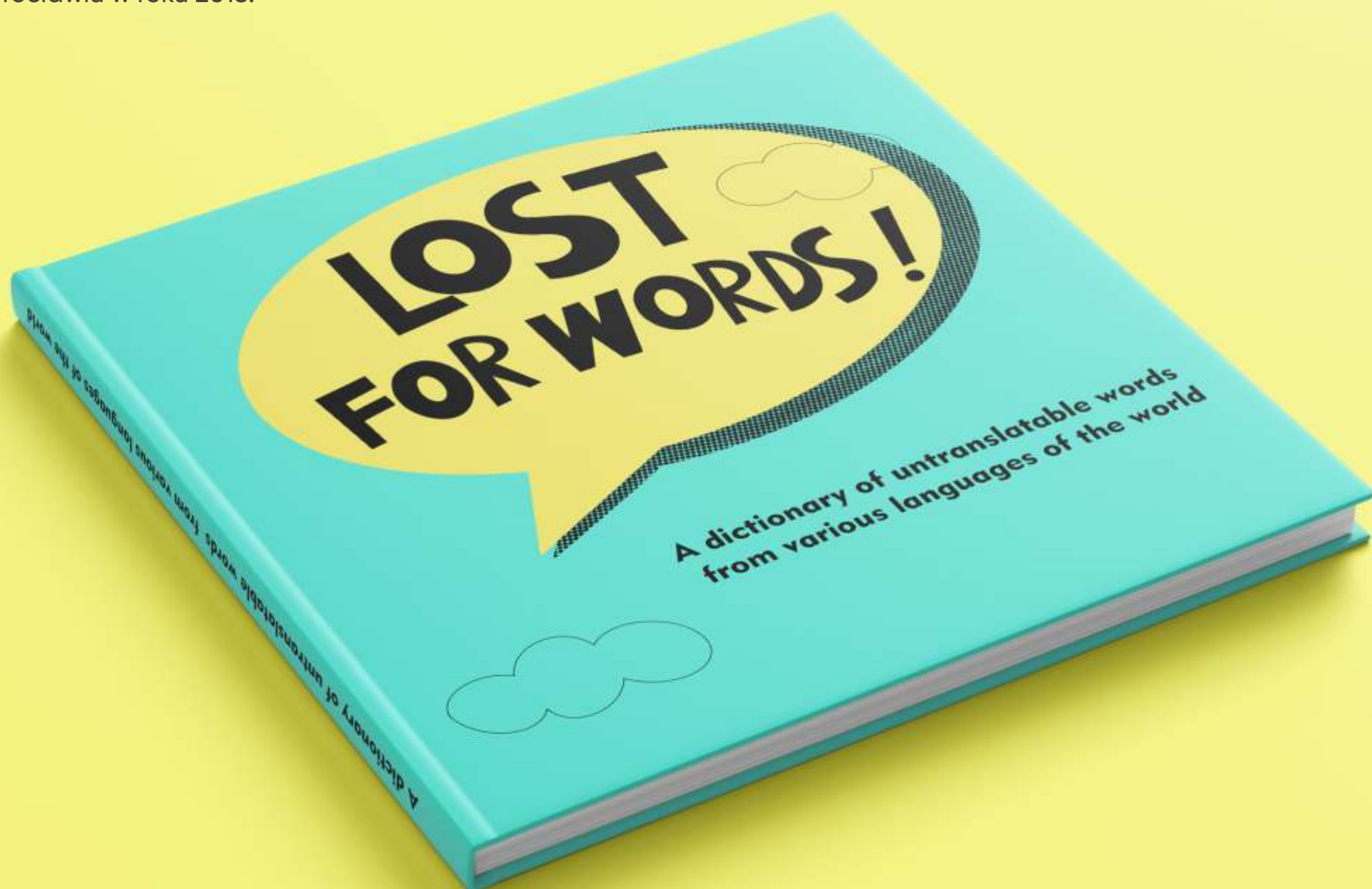
Pandemia koronawirusa sprawiła, że na ulicach, w sklepach, szkołach, wszędzie, gdzie spotykamy się z innymi ludźmi, nosimy maseczki ochronne. Niektóre z nich – te ze specjalnymi filtrami – chronią nas również przed zanieczyszczeniami zawartymi w powietrzu. Czyli przed smogiem.

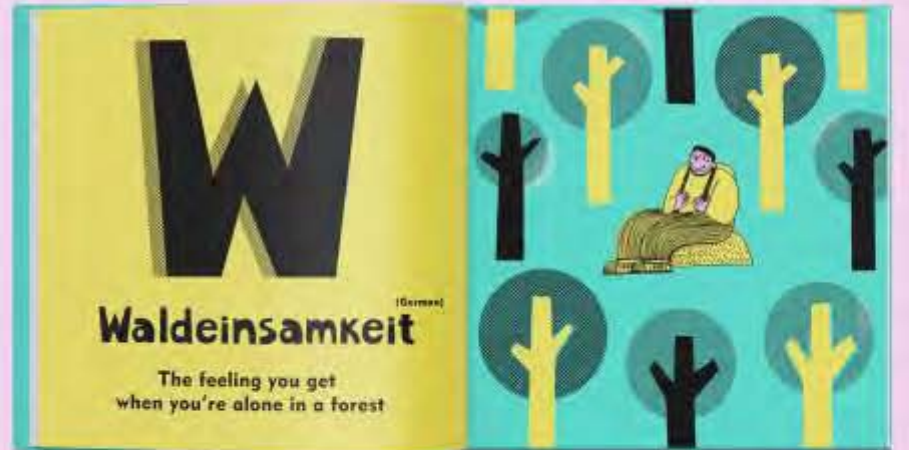
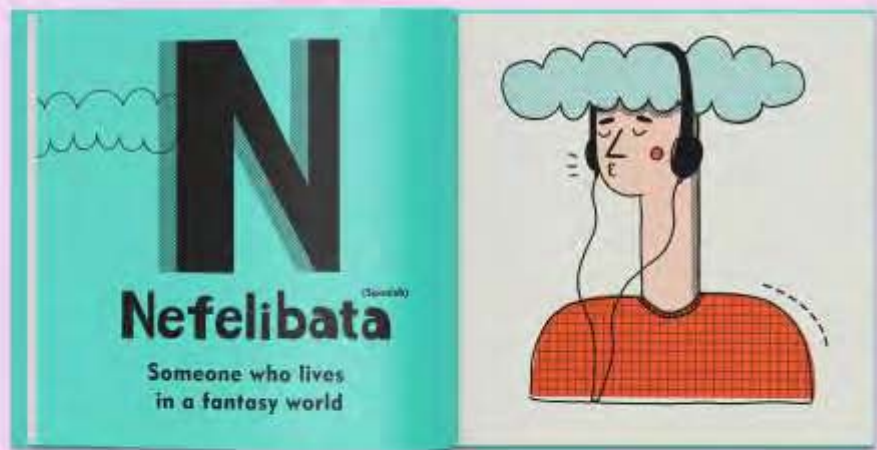

PROJEKTY KŚIAŻEK

"LOST FOR WORDS!" albo "BRAK MI SŁÓW!" to ilustrowany słownik nieprzetłumaczalnych wyrazów różnych języków świata. Książka powstała jako projekt dyplomowy na Akademii Sztuk Pięknych we Wrocławiu w roku 2018.

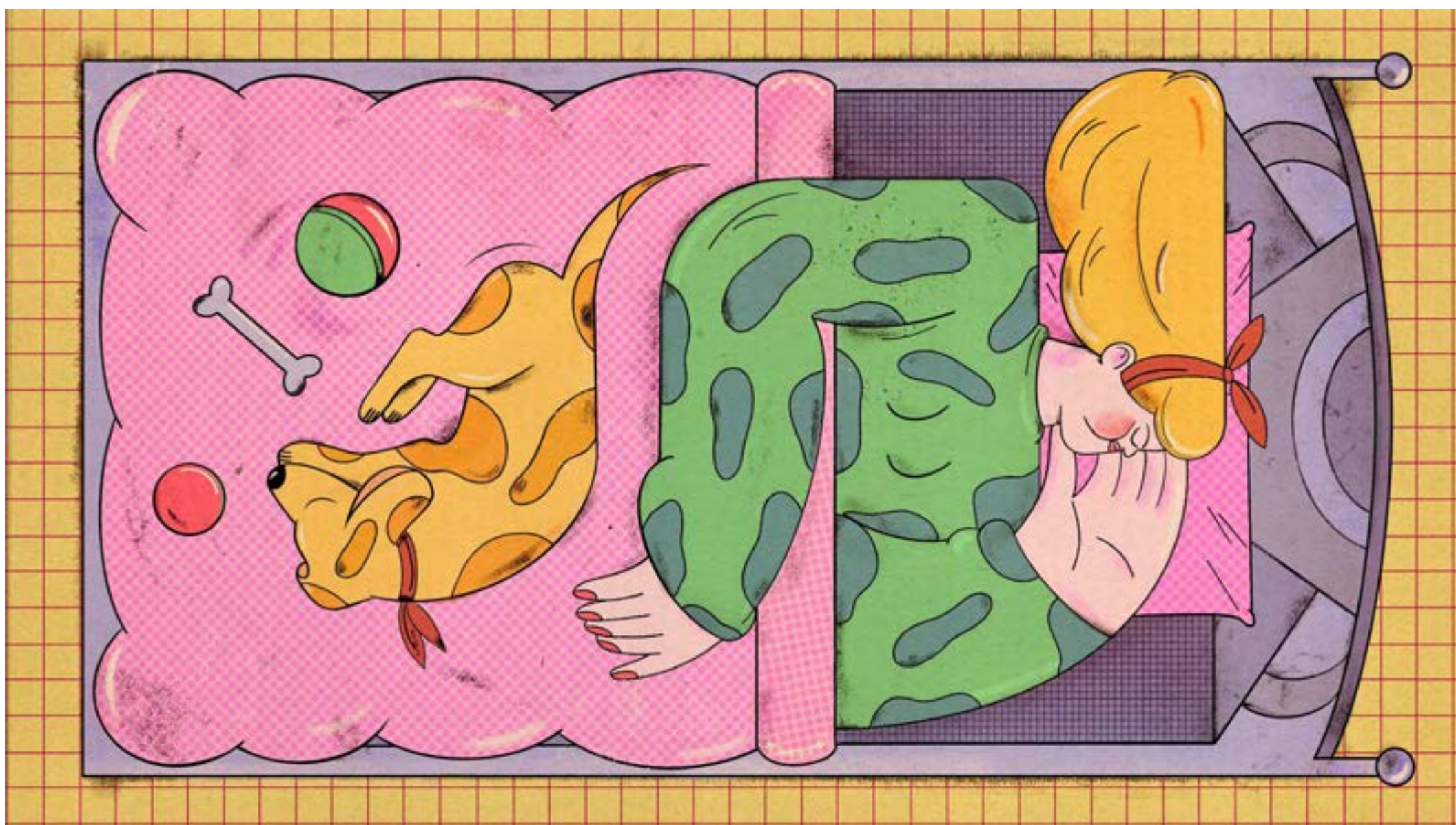

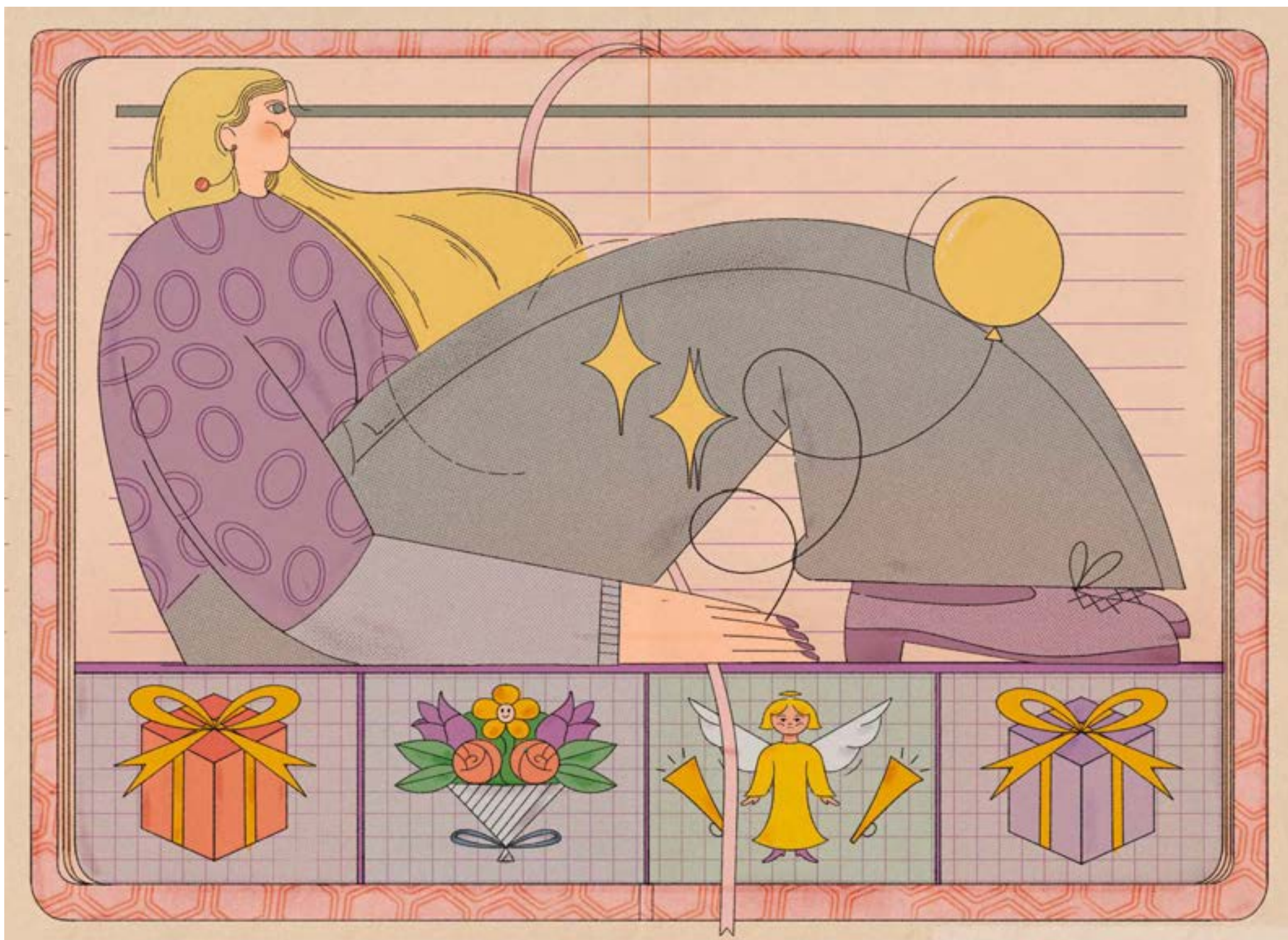

ILUSTRACJA PRASOWA

"Is it OK to let my dog sleep in my bed?" *The Atlantic* 2020

"Name Days" *The New York Times Magazine* 2020

ILUSTRACJA PRASOWA

"The joy of gender expression" Refinery29 2020

"Travel" Refinery29 2020

PLAKATY

Seria plakatów "ATLAS ZWIERZĄT ZAGROŻONYCH" poświęcona znikającym gatunkom zwierząt Polski

• ŻUBR EUROPEJSKI •

• GADOŻER ZWYCZAJNY •

• ŻBIK EUROPEJSKI •

• NIEDŹWIEDŹ BRUNATY •